

Opole, 12.07.2023 r.

ZR.5144.37.2023.AM

Pozwolenie nr 31/R/2023

Na podstawie art.36 ust.1 pkt 1, ust. 3, art.4, art.6 ust. 1 pkt 2 lit. a, art.7 pkt 1, art.89 pkt 2 i art.91 ust.4 pkt 4 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022, poz. 840), Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tekst jednolity – DzU z 2021 r., poz. 81) oraz art.104 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity – DzU z 2023 r., poz. 775),

po rozpatrzeniu wniosku z dnia 22.06.2023 r., złożonego w dniu 23.06.2023 r. przez Parafię Rzymskokatolicką pw. Nawiedzenie NMP w Łomnicy, z siedzibą: ul. Józefa Lompy 15, 46-300 Łomnica; działającą przez pełnomocnika: Agnieszka Bułka, zam.: ul. Chłopickiego 15, 48-303 Nysa [Pełnomocnictwo z dnia 11.06.2023 r.];

o udzielenie pozwolenia na wykonanie prac konserwatorskich przy następujących zabytkach **z kościoła filialnego pw. św. Antoniego Padewskiego w Sowczycach, gm. Olesno:**

1. **Ołtarz główny;** manieryzm, ok. poł. XVII w., drewno polichromowane, złożone, srebrzone; ołtarz architektoniczny, 1-kondygnacyjny; złożony z mensy z antependium, predelli, tabernakulum, retabulum z płaskorzeźbą *Św. Antoni rozdający jałmużnę* (2 poł. XIX w.) oraz zwieńczenia; po bokach ołtarza małżowinowe uszaki, z rzeźbami *Św. Jana Chrzciciela* i *Św. Tomasza Apostoła*; w partii zwieńczenia rzeźby dwóch uskrzydłych aniołów oraz *Św. Katarzyny Aleksandryjskiej* oraz dekoracja ornamentalna małżowinowo-chrząstkowa.
2. **Ambona;** manieryzm, ok. poł. XVII w., drewno polichromowane, złożone, srebrzone; ambona przyścienna, wsparta na podstawie w formie tralki; złożona z korpusu, schodów osłoniętych balustradą, zaplecka oraz baldachim; artykułowana podziałami architektonicznymi, wypełniona ornamentem małżowinowo-chrząstkowym.

objętych formą ochrony poprzez wpis do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego decyzją numer: Ks.B.t.V-429/1-2/2022 z dnia 16.10.2022 r.;

polegających na wykonaniu prac konserwatorskich ww. ołtarza głównego i ambony;

oraz po ocenie danych przedstawionych we wniosku i załączonych do niego dokumentów:

„Program badań konserwatorskich ołtarza głównego i ambony z kościoła filialnego pw. św. Antoniego Padewskiego w Sowczycach, gm. Olesno” opracowany przez mgr inż. Agnieszkę Bułkę (zał. nr 1);

Opolski Wojewódzki Konservator Zabytków

pozwala

na wykonanie następujących prac przy ww. zabytkach:

I – ołtarz główny wraz z płaskorzeźbą:

5. W przypadku występowania warstw pierwotnych usunięcie wtórnych przemalowań.
6. Usunięcie wtórnych warstw malarskich metodami mechanicznymi i chemicznymi.
7. Usunięcie wtórnych przezłóczeń; dobór metody po przeprowadzeniu prób.
8. Oczyszczenie powierzchni drewna zaplecka od odwrocia.
9. Dezynfekcja i dezynsekcja drewna.
10. Impregnacja drewna.
11. Oczyszczenie powierzchni drewna z nadmiaru środka wzmacniającego.
12. Uzupelnienie ubytków drewna w elementach rzeźbiarskich i snycerskich wraz z opracowaniem powierzchni uzupełnień.
13. Wzmocnienie luźnych połączeń elementów, pęknięć drewna, ubytków z zastosowaniem wstawek z drewna i kitów wiórowych tego samego gatunku co oryginał. Ewentualna wymiana niektórych części konstrukcyjnych.
14. Sklejenie rozluźnionych połączeń stolarskich.
15. Wymiana skorodowanych łączników metalowych na materiały nierdzewne.
16. Rekonstrukcja brakujących elementów snycerskich – w drewnie.
17. Podklejenie odspojonych fragmentów odsłoniętej polichromii.
18. Uzupelnienie ubytków zapraw wraz z opracowaniem powierzchni uzupełnień.
19. Uzupelnienie ubytków pulmentu pod złocenia, srebrzenia dobranym kolorystycznie do oryginału i rozróżnienie na partie matu i poleru.
20. Wykonanie scalenia złoczeń i srebrzeń przez uzupełnienie brakujących fragmentów złotem lub srebrem płatkowym i wykonanie rekonstrukcji złotem lub srebrem płatkowym.
21. Wykonanie retuszu oryginalnej polichromii.
22. Nałożenie werniksu końcowego.
23. Montaż ambony.

Prace konserwatorskie będą prowadzone według programu prac konserwatorskich, opracowanego przez mgr inż. Agnieszkę Bułkę, uzgodnionego w dniu 12.07.2023 r. przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków; Uzgodnienie nr ZR.5144.37.2023.AM.

Niniejsze pozwolenie posiada termin ważności do dnia: 31.12.2024 r.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022, poz. 840).

Warunki konserwatorskie na podstawie art.36 ust. 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity – DzU z 2022, poz. 840) i § 12 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (tekst jednolity – DzU z 2021 r., poz. 81):

1. Demontaż elementów ruchomych, wyjęcie płaskorzeźby.
2. Wstępne oczyszczenie z kurzu i brudu przy użyciu pędzli, szczotek.
3. Wykonanie odkrywek stratygraficznych warstw chronologicznych w partiach polichromii, złocen i srebrzeń, w celu określenia techniki i technologii wykonanych warstw, zasięgu występowania ewentualnych warstw pierwotnych oraz określeniu ich stanu zachowania.
4. Usunięcie wtórnych nawarstwień.
5. Podklejenie odspojonych od podłoża fragmentów w partiach polichromii, złocen i srebrzeń.
6. Usunięcie wtórnych przemalowań z partii marmoryzacji i karnacji metodami mechanicznymi i chemicznymi; dobór metody po przeprowadzeniu prób.
7. Usunięcie wtórnych przelocen, srebrzeń metodami mechanicznymi i chemicznymi; dobór metody po przeprowadzeniu prób.
8. Oczyszczenie powierzchni drewna od odwrocia.
9. Dezynfekcja i dezynsekcja drewna.
10. Impregnacja drewna.
11. Oczyszczenie powierzchni drewna z nadmiaru środka wzmacniającego.
12. Wzmocnienie luźnych połączeń elementów, pęknięć drewna, ubytków z zastosowaniem wstawek z drewna i kitów wiórowych tego samego gatunku co oryginał.
13. Sklejenie rozluźnionych połączeń stolarskich.
14. Wymiana skorodowanych łączników metalowych na materiały nierdzewne. Pozostałe elementy – oczyszczenie i zabezpieczenie przed korozją.
15. Rekonstrukcja brakujących elementów snycerskich – w drewnie lub kitem trocinowym.
16. Wypełnienie otwartych otworów po owadach.
17. W miejscach ubytków warstw polichromii, złocen i srebrzeń wraz z podłożem przeklejenie drewna.
18. Uzupelnienie złocen i srebrzeń oraz warstw malarskich zgodnie z techniką oryginału.
19. Uzupelnienie zapraw.
20. Opracowanie uzupelnionych zapraw pod polichromię, złocenia i srebrzenia.
21. Uzupelnienie ubytków pulmentu pod złocenia, srebrzenia dobranym kolorystycznie do oryginału i rozróznienie na partie matu i poleru.
22. Wykonanie scalenia złocen i srebrzeń przez uzupelnienie brakujących fragmentów złotem lub srebrem płatkowym i wykonanie rekonstrukcji złotem lub srebrem płatkowym.
23. Zabezpieczenie powierzchni srebrzeń niepokrytych laserunkiem.
24. Wykonanie laserunków na powierzchniach i w technice oryginału.
25. Uzupelnienie warstwy malarskiej (marmoryzacje, karnacje) w pierwotnej technice.
26. Zabezpieczenie warstwy malarskiej werniksem półmatowym.
27. Montaż poszczególnych elementów ołtarza.

II – ambona:

1. Demontaż elementów ruchomych.
2. Demontaż ambony.
3. Wstępne oczyszczenie z kurzu i brudu przy użyciu pędzli, szczotek.
4. Wykonanie odkrywek stratygraficznych warstw chronologicznych w partiach polichromii, złocen i srebrzeń, w celu określenia techniki i technologii wykonanych warstw, zasięgu występowania ewentualnych warstw pierwotnych oraz określeniu ich stanu zachowania.

1. kierowanie badaniami konserwatorskimi albo samodzielne ich wykonywanie przez osobę posiadającą kwalifikacje, o których mowa w art. 37a ust. 1 w./cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz przekazanie Opolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków (OWKZ) w terminie nie później niż 14 dni przed rozpoczęciem prac, a w toku prac w terminie 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby prowadzącej prace:
 - a. imienia, nazwiska i adresu osoby kierującej pracami konserwatorskimi albo samodzielnie je wykonującej,
 - b. dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa w art. 37a ust.1 ustawy,
 - c. oświadczenia wskazanej osoby, o przyjęciu obowiązku kierowania albo samodzielnego wykonywania wskazanych w pozwoleniu prac,
2. zawiadomienie OWKZ o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu badań.
3. niezwłoczne zawiadomienie OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia prac, wskazanych w pozwoleniu,
4. po realizacji pkt I.3 i II.4 uzgodnionego programu prac obejmującego wykonanie odkrywek stratygraficznych, przedstawienie OWKZ sprawozdania z wynikami przeprowadzonych badań, z określeniem historycznego układu warstw barwnych i pozłotniczych (z rozpoznaniem pierwotnej technologii wykonania złocień i srebrzeń) wraz z określeniem stanu zachowania i zasięgu występowania warstw pierwotnych, celem ustalenia zakresu usuwania z powierzchni wtórnych nawarstwień i sposobu opracowania partii polichromowanych i złoczonych oraz doprecyzowania postępowania konserwatorskiego w stosunku do uzgodnionego programu prac.
5. prowadzenie dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć, i przekazanie OWKZ dokumentacji konserwatorskiej **w terminie 3 miesięcy** od zakończenia prac.

Uzasadnienie

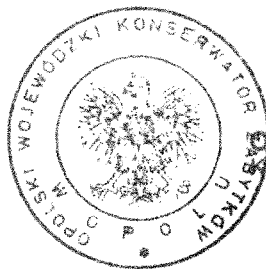
W dniu 23.06.2023 r. do Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu wpłynął wniosek Parafii Rzymskokatolickiej pw. Nawiedzenie NMP w Łomnicy, reprezentowanej przez pełnomocnika mgr inż. Agnieszkę Bulkę, w sprawie wydania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie prac konserwatorskich na oltarzu głównym i ambonie z kościoła filialnego pw. św. Antoniego Padewskiego w Sowczycach, gm. Olesno. Przedmiotowe zabytki są wpisane do rejestru zabytków ruchomych województwa opolskiego pod numerem: Ks.B.t.V-429/1-2/2022 z dnia 16.10.2022 r. Z tego względu podlegają ochronie konserwatorskiej, wyrażającej się m.in. w konieczności uzgadniania z wojewódzkim konserwatorem zabytków wszelkich czynności faktycznych odnoszących się do tego obiektu. Ponadto w myśl art.4 pkt 1.2 ww. ustawy ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapewnienie warunków prawnych, umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie oraz zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla ich wartości.

Niniejsze pozwolenie zostało wydane na podstawie art. 36 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w oparciu o dane zawarte we wniosku. W nawiązaniu do ust. 3 przywołanego wyżej artykułu ustawy zawarto w pozwoleniu warunki konserwatorskie nr 1-5, wprowadzone celem zapobieżenia uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku. W warunku konserwatorskim nr 4 określono, iż po realizacji pkt I.3 i II.4 uzgodnionego programu prac obejmującego wykonanie odkrywek stratygraficznych, należy przedstawić OWKZ sprawozdanie z wynikami przeprowadzonych badań, z określeniem historycznego układu warstw barwnych i pozłotniczych (z rozpoznaniem pierwotnej technologii wykonania złoczeń i srebrzeń) wraz z określeniem stanu zachowania i zasięgu występowania warstw pierwotnych, celem ustalenia zakresu usuwania z powierzchni wtórnych nawarstwień i sposobu opracowania partii polichromowanych i złoconych oraz doprecyzowania postępowania konserwatorskiego w stosunku do uzgodnionego programu prac. Warunek ten został wprowadzony w celu uzgodnienia postępowania konserwatorskiego najwłaściwszego dla wyeksponowania wartości historycznych i artystycznych zabytków.

Mając na uwadze, iż planowane badania konserwatorskie są zgodne z zasadami ochrony zabytków i sztuką konserwatorską, pozwolenie może być wydane.

Stąd należało orzec jak w sentencji.

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za moim pośrednictwem, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia (art.127 § 1 i 2 oraz art.129 § 1 i 2 k.p.a.). W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art.127a § 1 i 2 k.p.a.).

OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW

Elżbieta Molak

Pouczenie:

Wnioskodawca (inwestor) i prowadzący prace (kierujący robotami, wykonawca) zobowiązani są do przestrzegania zasad i warunków prowadzenia prac (robót, badań lub innych działań), wynikających z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w szczególności:

1) Wojewódzki konserwator zabytków wstrzymuje (na mocy decyzji) wykonywane bez jego pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu prace (roboty, badania lub inne działania) przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu, a następnie wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo
- b) zobowiązującą do uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku, albo
- c) nakładającą obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności.

Po wykonaniu obowiązku, o którym mowa pod lit. c), wojewódzki konserwator zabytków wydaje pozwolenie na

wznowienie wstrzymanych prac (robót, badań lub innych działań) przy zabytku.

2) W przypadku, gdy bez wymaganego pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu wykonano przy zabytku wpisanym do rejestru prace (roboty, badania lub inne działania), wojewódzki konserwator zabytków wydaje decyzję:

- a) nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo
- b) zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazanym sposobie i w określonym terminie.

3) Osoba, która dopuściła się naruszenia przepisów o zabytkach lub naruszyła zakres i warunki określone w pozwoleniu, jest obowiązana na swój koszt wykonać czynności nakazane w decyzji, o której mowa w punkcie 1) lit. a) i c) oraz w punkcie 2).

4) **Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić OWKZ o wszelkich zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w toku prac konserwatorskich przy zabytku, które mogą mieć wpływ na stan zachowania zabytku.** W takich przypadkach WKZ jest zobowiązany wydać wykonawcy odpowiednie zalecenia w terminie nie późniejszym niż 7 dni od dnia przyjęcia zawiadomienia, może również wydane pozwolenie zmienić lub je cofnąć.

5) **Art. 107d.**

1. **Kto bez pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.**

2. **Kto podejmuje działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1–5, niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego konserwatora zabytków, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł.**

5. **Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1–2, nakłada w drodze decyzji organ ochrony zabytków, który wydał pozwolenie bądź był właściwy do wydania pozwolenia.**

Otrzymuje za zwrotnym potwierdzeniem odbioru:

Parafia Rzymskokatolicka pw. Nawiedzenie NMP
ul. Lompy 15
46-300 Łomnica

✓ Działająca przez pełnomocnika:

Agnieszka Bułka
ul. Chłopskiego 15
48-303 Nysa

W załączniku nr 1: uzgodniony przez OWKZ program badań konserwatorskich (kserokopia)

Do wiadomości:

Kuria Diecezjalna w Opolu
ul. Książąt Opolskich 19
45-005 Opole

aa AM

